

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

Переглянути у форматі pdf

О. Ю. Клементьєва
СТАНОВЛЕННЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ ЯК НАЙБІЛЬШ РОЗВИНУТОЇ ФОРМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇХ РОЗВИТОК В УКРАЇНІ

№ 11, 2015

[Назад](#)

[Головна](#)

УДК 330.3:334

*О. Ю. Клементьєва,
кандидат економічних наук, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана»*

СТАНОВЛЕННЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ ЯК НАЙБІЛЬШ РОЗВИНУТОЇ ФОРМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇХ РОЗВИТОК В УКРАЇНІ

*О. Yu. Klementieva,
Ph.D., associate Professor of Department of corporate finance and controlling,
SHEI "Kiev National Economic University named after Vadym Hetman"*

INCIPIENCE JOINT STOCK COMPANY AS THE MOST DEVELOPED FORM OF ENTREPRENEURIAL ACTIVITY AND DEVELOPMENT IN UKRAINE

В статті розглянуто причини становлення та розвитку акціонерних товариств України, наводяться дані про динаміку їх кількості та показники діяльності. Виділяються переваги та негативні риси акціонерних товариств, аналізується вітчизняна правова база та пропонуються напрями її реформування.

The article discusses the reasons for the formation and development of joint stock companies, it shows the dynamics of the number and indicators of their activities in Ukraine. Highlighted the benefits and drawbacks of joint stock companies, analyzed the domestic legal framework and the proposed direction of its reforms.

Ключові слова: акціонерні товариства, приватні, публічні, акції, організаційна форма, управління, корпоративний капітал.

Keywords: Joint-stock companies, private, public, stocks, organizational form, management, corporate capital.

Вступ (постановка проблеми). Звертаючись до розгляду причин появи акціонерних товариств (далі АТ), можна зробити висновок, що така форма підприємницької діяльності виникла не випадково, а внаслідок дії певних історичних тенденцій. Перш за все, це загострення конкуренції та науково-технічний прогрес, які зумовили виникнення нових способів виробництва та, відповідно, нових форм акумуляції капіталу. В більшому ступені досягнення акціонерної форми власності домінуючих позицій в економіці зумовлено впливом наступних чинників: зростання обсягу акціонерного капіталу як на рівні окремих підприємств, так і на рівні країн світу; розширенням галузевої структури АТ та наявністю протиріч між акціонерами та менеджментом, які пов'язані з інформаційною асиметрією.

Отже, з моменту початку здійснення людиною продуктивної діяльності, окреслені чинники вплинули на еволюцію форм підприємницьких об'єднань від "спілок рівних" і грецьких *societas* до відкритого (нині – публічного) акціонерного товариства. При цьому, вплив названих чинників триває та призводить до появи нових форм конкуренції, зростання фондового ринку та удосконалення методів управління АТ, а також обумовлює особливості їх сучасного розвитку.

Уся історія розвитку АТ свідчить про те, що формування і методи їх створення змінювалися залежно від потреб розвитку продуктивних сил та раціонального використання факторів виробництва. Основними проблемами в подальшому розвитку АТ в Україні є: приватизація, жорстка політика держави щодо регулювання їх діяльності, доступність придбання акцій для будь-якої особи. Все це зумовило спад розвитку акціонерних товариств в Україні (рис. 1).

Протягом досліджуваного періоду спостерігається тенденція скорочення кількості АТ, так якщо на у 2000 р. їх кількість становила 35,2 тис. од., то на кінець 2014 вона зменшилась на 12,3 тис. од. і дорівнювала 22,9 тис. од. Варто зазначити, що кількість ПрАТ зменшувалася більшими темпами ніж ПАТ. Дана ситуація в більшому ступені зумовлена зміною законодавчої бази та приватизаційними процесами. Аналіз ситуації, що склалася в Україні, свідчить, що не завжди виправданим є перетворення державних підприємств у процесі приватизації у ПАТ, які є переважно дрібними, що мають кількість акціонерів менше ніж 100 фізичних осіб. Таких ПАТ в Україні нараховується близько 25% [1, 2].

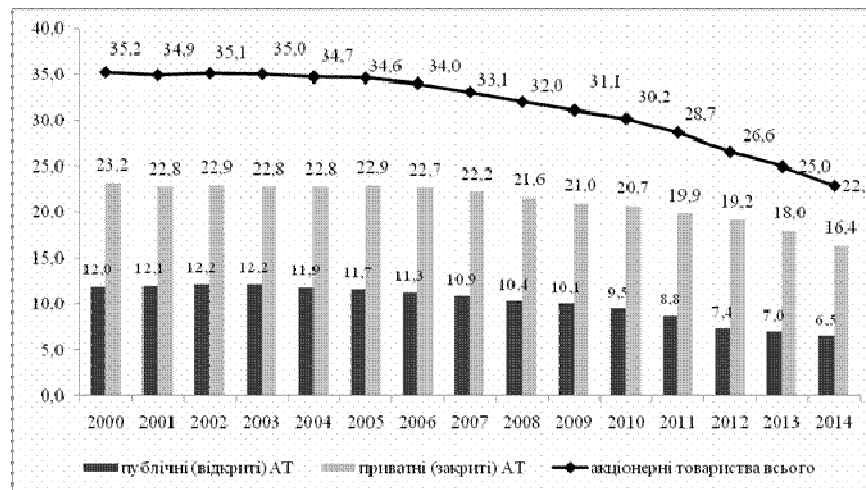

Рис. 1. Кількість акціонерних товариств в Україні (тис. од.)

Звертаючись до динаміки кількості акціонерних товариств у м. Києві за даними Головного управління статистики у м. Києві [3], можна побачити схожі тенденції (табл. 1). Увагу хотілося б також звернути і на той факт, що переважну кількість товариств тут складають товариства з обмеженою відповідальністю.

Таблиця 1.

Динаміка кількості суб'єктів економіки у м. Києві за основними організаційними формами в 2008-2015 рр.

Види товариств	01.01. 2010	01.01. 2011	01.01. 2012	01.01. 2013	01.01. 2014	01.01. 2015	01.04. 2015	01.07. 2015	01.10. 2015
Усього юрид. осіб	237545	249166	259371	268780	281972	294475	218173	222644	227732
Акціонерні товариства	8754	8429	8161	8090	8028	7952	3907	3900	3903
- публічне	1238	332	693	830	дані відсутні	дані відсутні	1213	1219	1220
- приватне	6860	454	1068	1183	дані відсутні	дані відсутні	900	904	911
Товариство з обмеженою відповідальністю	130105	140172	149440	158343	170308	183632	155355	159098	163381
Товариство з додатковою відповідальністю	253	270	305	315	325	347	227	232	236
Повне товариство	210	225	232	240	245	255	164	165	169
Командитне товариство	66	65	66	66	66	66	19	19	20

Зазначене вище дає підстави стверджувати про актуальність питань, пов'язаних з проблемами функціонування АТ та перспективами їх розвитку в нинішніх умовах господарювання. Крім того, значимість акціонерних товариств проявляється в тому, що нині у розвинутих країнах світу кожна крупна і навіть середня компанія існує саме в акціонерній формі.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Теоретичні та практичні основи аналізу діяльності підприємств різних організаційних форм досліджувались у працях вітчизняних вчених: М.Білик, С.Мниха, О.Терещенка, В. Суторміна, Н. Супрун, О. Вінник, В. Щербина, І. Ігнат'єва; та зарубіжних фахівців: Я. Функ, О. Каминка, А.Белікова, В. Галанова, В.Ковальова, А.Кудінової та інших.

Проте до цього часу недостатня увага була приділена висвітленню позитивних і негативних рис такої форми організації підприємництва як акціонерне товариство, потребують більш детального висвітлення особливості їх функціонування та розвитку в Україні, а також переваги і недоліки такого типу товариств порівняно з іншими господарськими товариствами.

Формулювання цілей статті. Головною метою статті є критичний огляд процесу становлення та виокремлення характерних рис акціонерних товариств, та визначення їх ролі в системі інших господарських об'єднань України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перед тим як розглядати етапи та проблеми становлення акціонерних товариств, варто розкрити їх економічну сутність. Традиційно під АТ розуміють господарське товариство, яке має статутний капітал, поділений на певну кількість акцій однакової номінальної вартості, а акціонери відповідають за його зобов'язаннями лише в межах належних їм акцій. З визначеної сутності АТ випливають його особливості, що зумовлюють специфіку його юридичного статусу: (1) є господарською організацією корпоративного типу, різновидом господарського товариства; (2) належить до товариств - об'єднань капіталів, у яких майнові елементи домінують над особистими (для участі в АТ досить зробити майновий внесок - оплатити акцію, а персональна участь - трудова, в управлінні справами товариства - зазвичай є необов'язковою); (3) статутний капітал має акціонерну природу, формується шляхом емісії та продажу акцій фізичним та/або юридичним особам; (4) має публічний статус емітента цінних паперів (акцій, облігацій), воно є юридичною особою, яка від свого імені випускає акції і зобов'язується своєчасно виконувати обов'язки, що випливають з умов їх випуску; (5) фізичні та юридичні особи, які придбали акції, набувають статусу акціонерів, права і обов'язки яких визначаються законом; (6) існує обмеження щодо відповідальності акціонерів - вони відповідають за зобов'язаннями товариства тільки в межах належних їм акцій [4]; (7) залежно від способу емісії акцій виділяють публічні та приватні АТ.

Нині в економічних дослідженнях відсутня єдина думка щодо виникнення АТ. Ряд дослідників вважають, що вони виникли в період першого нагромадження капіталу, зокрема в 1594 році, коли було засновано голландську об'єднану Ост-Індську компанію. На думку інших дослідників, колоніальні компанії були акціонерними компаніями лише за назвою. Вони вважають, що перші акціонерні товариства, були створені в Англії в кінці XVII століття [5, с. 225, 267, 295]. Поширеним твердженням є те, що АТ на американському континенті почали виникати наприкінці XVIII ст. [6]. Запозичена ця організаційно-правова форма підприємництва була в Англії. Разом з першими акціонерними товариствами в Америці з'явилися і «бульбашкові компанії», засновники яких мали ту саму мету, що й їх англійські «колеги» - привласнити кошти зібрані в процесі підписки на акції і залишити передплатників напризволяще.

В цілому, основною причиною виникнення АТ вважається наявність протиріч між зростаючим обсягом виробництва та обмеженими розмірами індивідуального капіталу [7], що змушувало підприємців укладати угоди про заснування АТ та здійснювати мобілізацію капіталів завдяки випуску (емісії) акцій.

У всьому світі АТ стали досить розповсюдженою формою організації підприємницької діяльності, завдяки таким їх перевагам: (1) легкість формування значного за розмірами капіталу; (2) обмеженість ризику акціонера розміром сплачених за акції коштів, що сприяло залученню значної кількості акціонерів та концентрації великих капіталів; (3) стабільність майнової бази АТ, оскільки на неї, як правило, не впливає вихід акціонера з товариства (це відбувається шляхом відчуження акцій іншим особам, що не призводить до зменшення майнової бази товариства); (4) необов'язковість персональної участі акціонерів у діяльності АТ, що полегшує участь у ньому і відповідно дозволяє залучати нових акціонерів і їх кошти; (5) можливість залучення до участі у публічних акціонерних товариствах широких верств населення і відповідно - розподілу прибутку акціонерного товариства між ними; (6) можливість застосування в різних сферах та видах економічної діяльності (банківська, страхова, інвестиційна діяльність, промисловість, тощо) та в усіх секторах економіки - державному, комунальному, приватному, а також створення змішаних акціонерних товариств; (7) використання АТ у процесі роздержавлення і приватизації; (8) можливість здійснення контролю над АТ завдяки володінню контрольним пакетом акцій (для стратегічного інвестора), не купуючи всі акції [8].

Оцінюючи переваги АТ над іншими формами господарювання слід зупинитися на окремих аспектах. Так, зокрема варто враховувати, що АТ виявляє свої переваги щодо залучення капіталу. Можливості такого залучення прямо пов'язані з розмірами накопичення такого капіталу в економіці. Для новоствореного підприємства головну роль відіграють розміри та можливості накопичення капіталу у всіх ринкових суб'єктів у масштабах національної економіки - інших фірм, домогосподарств, держави. Адже при створенні АТ можуть використовуватись лише зовнішні джерела надходження капіталу, тобто попередньо він повинен бути заощаджений іншими ринковими суб'єктами, а вже потім інвестований [9, с. 164]. Окрім того, головні переваги АТ як форми організації бізнесу підсилюються (або повинні підсилюватись) існуванням ефективних фінансових ринків.

Порівняння переваг, притаманних акціонерним товариствам, з тими, що мають інші форми господарювання, дозволяє стверджувати, що в них є спільні риси, але лише АТ притаманний весь комплекс ознак, які дозволяють йому займати провідні позиції в діловому світі. Вказані вище переваги акціонерної форми

господарювання можна згрупувати як: а) фінансові, які створюють механізм оперативної мобілізації значних за розміром інвестицій та регулярного одержання доходу у формі дивідендів від акцій; б) економічні, які проявляються в тому, що акціонерний капітал сприяє встановленню гнучкої системи виробничо-господарських зв'язків, опосередкованих перехресним або ланцюговим володінням акціями; в) соціальні, де акціонування виступає важливою формою роздержавлення власності підприємств будь-яких розмірів, перетворення працівників у власників певної частки їх майна [10, с. 277].

Однак АТ притаманно також і чимало негативних рис, що зумовлює необхідність державного регулювання з метою зменшення небезпечних для суспільства їх проявів. До таких негативних рис слід віднести: (1) складність та тривалість їх створення (особливо публічних); (2) значні вимоги до мінімального розміру статутного капіталу та складність реєстрації його зміни; (3) ігнорування інтересів меншості; (4) відокремлення акціонерів від управління АТ з причини можливості формування виконавчого органу з найманих працівників і неов'язковості персональної участі в них акціонерів; (5) складність управління АТ і контролю за його виконавчим органом з боку акціонерів, що викликало наявність такої системи органів: загальних зборів акціонерів, правління, спостережної ради, ревізійної комісії; (6) можливість зловживань з боку засновників у зв'язку з легкістю акумулювання коштів; (7) тяжіння до монополізму; (8) можливість здійснення контролю над АТ завдяки володінню контрольним пакетом акцій, якщо такий контроль здійснюється на шкоду АТ та його акціонерам; (9) значний (часто надлишковий) ступінь державного регулювання діяльності товариства [11].

Незважаючи на вказані недоліки АТ продовжують займати у світі панівне становище, яке є наслідком впливу на бізнес як зовнішніх чинників (історичних передумов розвитку світового господарства), так і внутрішніх (економічної та правової природи самого акціонерного товариства). Тенденції формування і функціонування АТ майже повністю відображають закономірності розвитку світового виробництва. У цьому полягає їх універсальність: АТ як форма організації бізнесу отримала розвиток завдяки об'єктивним умовам розвитку світового господарства та завдяки своїм якостям змінюється відповідно до змін середовища свого існування.

Порівняно новою акціонерна форма товариства є для України, де такі товариства вперше виникли в 1988 році, коли були здійснені спроби формувати акціонерні відносини в рамках державного сектору СРСР. Ця спроба була здійснена через випуск акцій трудового колективу і акцій підприємства та закріплена постановою Ради Міністрів СРСР «Про випуск підприємствами й організаціями цінних паперів у жовтні 1988 р.». Слід підкреслити, що хоча випуск вказаних акцій і розпочався, але вони не набули значного поширення, і в 1992 р. він закінчився.

Відправною точкою розвитку АТ був Закон України «Про господарські товариства» прийнятий у 1991 році. Він визначив АТ як самостійну форму діяльності і закріпив правові основи його створення і функціонування, що діяли до прийняття нового закону «Про акціонерні товариства» у 2008 році. Слід підкреслити, в умовах ринкової економіки розвиток АТ набуває особливого значення, оскільки саме завдяки їм формуються ринкове середовище та в значній мірі розв'язується проблема зайнятості населення. Дані, які характеризують обсяги реалізації продукції, кількість найманих працівників та рентабельність акціонерних товариств за видами економічної діяльності [1], наведені в табл. 2.

Таблиця 2.

Динаміка обсягу реалізації, кількості найманих працівників та рентабельності акціонерних товариств України в 2010-2014 рр.

Показники	2010	2011	2012	2013	2014
Обсяг реалізованої продукції, млн.грн.	2797961	3383457	3530516	3379957	3465659
Кількість найманих працівників, тис. осіб	5792,7	5700,6	5626	5393,8	4610
Рентабельність (збитковість) операційної діяльності, усього, %	4,0	5,9	5,0	3,9	-4,1
- сільське, лісове та рибне господарство	22,9	23,2	21,7	11,3	20,6
- промисловість	3,5	4,7	3,4	3,0	1,6
- будівництво	-1,5	0,2	-0,1	0,0	5,8
- оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	9,8	15,0	12,2	10,2	-12,8
- транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	5,6	6,1	5,4	3,5	-1,7
- тимчасове розміщування й організація харчування	-1,8	-0,1	-1,1	-2,8	-25,8
- інформація та телекомунікації	7,4	7,6	10,5	11,8	-1,6
- фінансова та страхова діяльність	3,5	6,2	6,1	5,9	-15,2
- операції з нерухомим майном	0,3	-3,6	2,8	3,1	-46,9
- професійна, наукова, технічна діяльність	-6,6	0,5	0,3	-1,3	-29,1
- діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-3,3	-2,7	-2,9	-2,5	-13,6
- освіта	4,9	7,4	8,2	8,4	5,5
- охорона здоров'я, надання соц.допомоги	4,0	2,6	2,7	3,1	-3,7
- мистецтво, спорт, розваги, відпочинок	-26,9	-24,4	-17,6	-8,0	-11,8
- надання інших видів послуг	4,3	3,1	2,6	-0,9	-1,0

Не можна не відзначити, що нестабільна економічна і політична ситуація в країні накладе свій негативний відбиток на показники останніх років.

Вважаємо, що потрібно уникати таких крайностей як недооцінювання акціонерної форми господарювання в Україні, так і абсолютизації цієї форми, перетворення її на модну компанію. З суспільної точки зору створення ПАТ і ринку акцій має вагоміше значення як засіб переливання капіталу з галузі в галузь і перерозподілення національного багатства в країні, ніж як засіб накопичення капіталу.

Невеликі українські товаровиробники, перетворені в АТ, навряд чи зможуть скористатися можливостями залучити додатковий капітал через фондовий ринок. Разом з тим через акціонування вони мають додаткові витрати. Тому, за ініціативою засновників деякі АТ вже реорганізовані у ТОВ.

Враховуючи проблеми і недоліки щодо АТ, протягом тривалого часу - понад 10 років здійснювалося удосконалення законодавчої бази регулювання їх діяльності в Україні. Тим часом країна одержувала негативні уроки нецивілізованих корпоративних відносин, а саме: (1) схема «укрупнення» акцій, прикладом є Миколаївський глиноземний завод, коли дрібних акціонерів позбавили їхніх прав; (2) масове виведення майна з відкритих акціонерних товариств у закриті товариства на догоду менеджменту підприємств; (3) ганебні історії з купівлею реєстраторів та подвійними (потрійними) реєстрами акціонерів; (4) «альтернативні» акціонерні збори та судові заборони тощо. Тому прийняття Закону «Про акціонерні товариства» в 2008 році - це одна з найбільш значущих реформ, яка мала би сприяти розвитку АТ в Україні.

Цей закон є продуктом спільних зусиль: уряду, юристів, українських та міжнародних експертів, незалежних організацій і бізнес-асоціацій. Саме такий підхід до розробки законів відповідає ефективним, демократичним підходам у сфері законодавства. Необхідно зазначити, що головним у вказаному Законі є баланс між інтересами дрібних і великих акціонерів та керівництва підприємств. Такий закон був потрібен Україні ще до початку масової приватизації, щоб виробити відповідну та необхідну для країни систему корпоративних відносин та управління. Закон зобов'язує великого власника враховувати інтереси міноритарія і будувати цивілізовані відносини з менеджером підприємства, а рейдера - вгамувати «апетити».

Однак залишаються проблемні позиції, які не вирішені цим нормативно-правовим актом. Їх можна згрупувати в три групи: 1) протидія рейдерству та захисту прав власності учасників акціонерних відносин; 2) права та інтереси міноритарних акціонерів, що охороняються законом; 3) недоліки, способи усунення яких не знайшли свого відображення в нормах вказаного нормативно-правового акту.

Особливу увагу слід звернути на головні недоліки і способи їх усунення, а саме: а) вважаємо за необхідне закріпити у Законі норму, за якою зобов'язати всіх осіб-власників значних пакетів акцій до обов'язкової участі у проведенні загальних зборів акціонерів і викласти в такій редакції: «акціонери-власники значних пакетів акцій у випадках, передбачених статутом товариства, зобов'язані пройти процедуру реєстрації та взяти участь у загальних зборах акціонерного товариства»; б) закріпити у Законі норму, згідно з якою наглядова рада за умови прибуткової діяльності товариства зобов'язана вносити до порядку денного загальних зборів питання про виплату дивідендів (наприклад, 50% від чистого прибутку, отриманого АТ, на підставі рішення загальних зборів обов'язково повинні направлятися на виплату дивідендів, а решта 50% - або на розвиток АТ, або також на виплату дивідендів залежно від волевиявлення цього ж органу управління товариства); в) правом вимоги стосовно акціонера наділене АТ, а не його кредитори, що норму необхідно викласти у такій редакції: «акціонери, які не повністю оплатили акції, у випадках, визначених статутом товариства, відповідають перед товариством у межах неоплаченої частини вартості належних їм акцій».

Висновки. Викладене дозволяє заключити, що в сучасних умовах акціонерна форма підприємництва виступає могутнім засобом побудови господарської системи, що базується на недержавних формах суспільної відповідальності. При цьому широке освоєння акціонерних форм сприяє затвердженню дійсно справедливого характеру привласнення засобів і результатів виробництва, а саме досягася відчуженість від власності безпосередніх працівників підприємств.

Відповідно, акціонерне товариство виконує особливу функцію в економіці країни, змістова сутність якої зводиться до оновлення економічної системи, створення інноваційного середовища, що спричиняє руйнацію традиційних структур і відкриття шляху до перетворень, і зрештою стає тією силою, що прискорює рух економіки по шляху ефективності, раціоналізації і постійного оновлення.

Аналіз розвитку акціонерних товариств як економіко-правової конструкції також дозволяє стверджувати, що корпоративна приватна власність є на сьогодні переважаючою у світовій економіці, як найбільш ефективна з погляду залучення додаткових капіталовкладень, можливостей використання новітніх управлінських методів, підвищення продуктивності праці й удосконалення трудових відносин. Водночас, необхідно виділити таку негативну рису таких товариств, як наявність потенційної можливості для зловживань з боку управлінців внаслідок об'єктивно зумовленого існування інформаційної асиметрії між ними та власниками акцій.

Література.

1. Офіційний сайт Державної служба статистики України. Економічна статистика по діяльності підприємств. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Річний звіт НКЦПФР за 2014 рік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nssmc.gov.ua/user_files/content/58/1434454281.pdf
3. Офіційний сайт Головного управління статистики у м. Києві. Дані про кількість суб'єктів ЄДРПОУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kiev.ukrstat.gov.ua/p.php3?c=281&lang=1>
4. Функ Я.И. Акционерное общество / Я.И.Функ, В.А.Михальченко, В.В. Хвалей. – Минск: Амалфея, 1999. – 608 с.
5. Каминка А.И. Акционерные компании: Юридическое исследование / А.И. Каминка. – СПб.: Типо-лит. А.Е. Ландау, 1902. – 512 с.
6. Сутормина В.М. Финансы зарубежных корпораций: Підручник. / В.М. Суторміна. – К.: КНЕУ, 2004. – 566 с.
7. Супрун Н.А. З історії акціонерного підприємництва в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.) / Н.А. Супрун // Економіка: проблеми теорії та практики. Збірник наук. праць. – Дніпропетровськ, 2003. – вип.176. – С.11-16.
8. Ігнат'єва І. А. Корпоративне управління : підруч. / І. А. Ігнат'єва, О. І. Гарафонов. - К. : ЦУЛ, 2013. - Книга. - 600 с.
9. Слав'юк, Р. А. Финансы підприємств: навчальний посібник. – 3-є вид., доп. і перероб./ Р. А. Слав'юк. – К. : ЦУЛ, 2002. – 460 с
10. Акционерное дело: учебник / [В.А. Галанов, З.К. Голда, О.А. Гришина и др.]; под ред. В.А.Галанова. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 544 с.
11. Вакарчук О.І. Особливості акціонерних товариств в Україні / О.І. Вакарчук, В.А. Чичун [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/vakarchuk-oi-chichun-va-osoblivosti-aktsionernih-tovaristv-v-ukrayini/>

References.

1. State Statistics Committee of Ukraine (2015), Statistical information, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 27 October 2015).
2. NKTsPFR (2015), "Annual Report of SSMNC for 2014", available at: http://www.nssmc.gov.ua/user_files/content/58/1434454281.pdf (Accessed 27 October 2015).
3. Main Department of Statistics in the city of Kiev (2015), Statistical information, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 27 October 2015).
4. Funk, Ja.I. (1999), Akcionernoe obshchestvo [The Joint Stock Company], Amalfeja, Minsk, Belarus.
5. Kaminka, A.I. (1902), Akcionernye kompanii: Juridicheskoe issledovanie [Joint stock company: A legal research], Saint Petersburg, Russia.
6. Sutormina, V.M. (2004), Finansy zarubizhnykh korporatsij [Finance foreign corporations], KNEU, Kyiv, Ukraine.
7. Suprun, N.A. (2003), "From the history of the joint-stock entrepreneurship in Ukraine (the second half of the XIX - beginning of XX centuries)", Ekonomika: problemy teorii ta praktyky, vol. 176, pp. 11-16.
8. Ihnat'eva, I.A. (2013), Korporatyvne upravlinnia [Corporate management], TsUL, Kyiv, Ukraine.
9. Slav'iuk, R.A. (2002), Finansy pidpriemstv [Finance of Enterprises], TsUL, Kyiv, Ukraine.
10. Galanov, V.A. Golda, Z.K. and Grishina, O.A. (2003), Akcionernoe delo [The Joint Stock business], Finansy i statistika, Moscow, Russia.
11. Vakarchuk, O.I. (2015), "Features of joint stock companies in Ukraine", available at: <http://intkonf.org/vakarchuk-oi-chichun-va-osoblivosti-aktsionernih-tovaristv-v-ukrayini/> (Accessed 27 October 2015).

Стаття надійшла до редакції 20.11.2015 р.

ТОВ "ДКС Центр"